

let om, hvorvidt de tidnævnte Linier dengang ogsaa havde burdet været medoptagne i Budskabet, og at den højeste Magt i Statsraadet da havde høvet sin Stemme for at yttre, at man vel herom ei burde forsømme først at høre en bekyndt Autoritet, en Yttring, der imidlertid ei toges til Følge. Jeg er her igjen bleven mindet om denne der iøvrigt uheldige Paastand, mindet om dette i sin Tid de tvende sidstnævnte Ministre angribende Indlæg i Sagen, mindet derom ved det, som nu foreligger i Rigsdagsstænden; thi det er Noget, som jeg ikke troer, at Premierministeren vil kunne modstige, at naar man ordret holder sig til denne, saa fremgaaer det deraf, at da dette Budskab blev vedtaget af Statsraadet, har der inden Redaktionen været anstillet alskens forskjellige Betragtninger og Raisonnementer om hvad der vilde være det i politisk Henseende Hensigtsmæssigste for Fremtiden. Men det er for mig aldeles klart, at praktiske Statsmænd, der have saa Meget at varetage, ikke ville have anstillet saadanne ellers vrøskløse Betragtninger, dersom de ikke i al Fald i større eller mindre Grad havde været enige om, om det virkelig ikke laa bestemt i Londontractaten, at al Arveret efter Kongesovens Artikler 27—40 skulde aldeles bortfalde.

Hvad iøvrigt angaaer de mange frie Hensyn, der her kunne komme i Betragtning, og saa for dem, der staae paa mit Standpunkt med Hensyn til Tractaten, om, i hvilken Retning denne Forsamling nu skal gaae, synes jeg, at disse Hensyn dele sig væsentligen i to væsentlig forskjellige Arter. Der er nemlig Nogle, der tage Hensyn til dette Dieblik; der er Andre, der derimod troe, at her, hvor der er Tale om at vedtage en Grundlov, en Arvesølgelov, en Lov, paa hvilken en Følelse vil berøve, hvormed maaffee Slægter skulle leve, Følelsen af national Selvstændighed, folkeretlig Frihed og politisk Uafhængighed, her kunne saadanne Hensyn til Dieblicket ikke komme i Betragtning. Disse Hensyn findes skarpt udtalte, naar det fra den ene Side er gjort gjældende, at vi blot skulle „gjøre, hvad Nutiden kræver, lad saa Fremtiden og den sidste mandlige Regent sørge for det Dørlige,“ medens det fra en anden Side menes, at nu, i en

fredelig og rolig Tilstand bør Nationerne beskikke deres Huus, saa at det kan holde sammen i Ufred og farefulde Tider.“ De sidstnævnte Ord tilhøre Premierministeren, med hvem jeg heri aldeles samstemmer, medens jeg kun er uenig med ham med Hensyn til det Middel, der i saa Henseende kunde være at anvende. Jeg for mit Vedkommende troer ikke, at Hensyn til Dieblicket og dets Misereer for os, der som Rigsdagsmænd have at vaage over eller at vedtage en Arvelov for Riget, skulle være de afgjørende. (Hør!) Jeg skal kun nævne, at jeg har stødt paa en Mangfoldighed af saadanne Hensyn. Nogle have tænkt paa Bølgene, dersom muligviis engang i Fremtiden Spørgsmaalet om Rigets uafhængige Arvelighed atter skulde underkastes Nationens Paaafendelse; jeg har truffet dem, der nu glade troede, at Nationen nu havde lært at forstaae Vigtigheden af dette Spørgsmaal, medens Andre have anseet det for vel utilgængeligt for Bølgernes Mængde. Men, medens Bølgeloven nu er given, staae vi i al Fald nu her ikke som Bølgere, men som Rigsdagsmænd ligeover for Arveloven. Jeg har hørt anstille Betragtninger om, i hvilken Retning Nogle have tænkt sig, at Ministeriet eller enkelte Ministre vilde gaae ved den ene eller den anden Afgjørelse af dette Spørgsmaal. Jeg har seet Andre drive deres Betragtninger endnu videre, idet de have taget Hensyn til en endnu højere Magt, jeg har hørt Gisninger om, i hvilken Retning Danmarks højeste Magt muligen vilde søge en eller flere af sine Raadgivere, saafremt nogen af de nærværende muligviis ei ret inderligen maatte føle sig tilskyndet til at underkaste sig Rigsdagens grundlovs-mæssige Majoritet. Jeg for min Deel mener bestemt, at jeg ikke har at varetage eller paa nogenformhelt Maade kan varetage, hvad Ministeriet eller den højeste Magt vil have at gjøre i denne Sag. Det eneste af disse Hensyn til Dieblicket, jeg skulde indlade mig paa, var derfor det Spørgsmaal, der er reist, om hvorledes de fremmede Magters Opsættelse stiller sig til dette Spørgsmaal; thi herved bliver der virkelig Tale om noget Mere end noget til alle Tider saa forbigaaende som et Ministerium, herved bliver Spørgsmaalet ikke